

- активізація взаємодії між різними державними та неурядовими організаціями, що дасть змогу розвивати адресні технології допомоги різним категоріям населення громади;
- удосконалення законодавства щодо фінансування та закупівлі соціальних послуг.

Висновки. У сучасних умовах серед провідних механізмів соціально-економічного розвитку територіальних громад розглядається механізм соціального партнерства. Однак ця форма взаємодії місцевих органів влади та громадськості є недостатньо затребуваною, оскільки проблеми фінансування знижують мотивацію учасників партнерства й ефективність проєктів. Розуміння важливості соціального партнерства і з боку місцевої влади, і з боку бізнесу буде запорукою подальшого розвитку цього механізму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рейтинг країн по рівню соціального прогресу. *Global relocate*. 2024. URL: <https://global-relocate.com/ru/rankings/level-of-social-progress> (дата звернення: 15.04.2025).
2. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. Дата оновлення: 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n317> (дата звернення: 15.11.2018).
3. Надавачі соціальних послуг. *Інформаційно-обчислюваний центр Мінсоцполітики України*. 2025. URL: <https://www.ioc.gov.ua/analytics/nadavachisotsialnykh-poslugh> (дата звернення: 15.04.2025).
4. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник економіки*. 2021. № 3. С. 8–18.

Кульчицький М. І.

д-р екон. наук, професор кафедри
фінансів, грошового обігу і кредиту

Львівського національного університету імені Івана Франка

Дудко Д. А.

здобувач вищої освіти,

кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Львівського національного університету імені Івана Франка

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Вступ. Державний фінансовий контроль в Україні є важливим складником забезпечення фінансової дисципліни, однак його ефективність залишається вкрай низькою. Нівелювання значення і ролі фінансового контролю стало однією з причин тривалих кризових явищ у державі.

Мета роботи. Метою цієї роботи є дослідження сучасного стану державного фінансового контролю в Україні, виявлення основних проблем, які перешкоджають його ефективному функціонуванню, й обґрунтування перспективних напрямів

удосконалення системи фінансового контролю, з урахуванням потреб підвищення прозорості, відповідальності та раціонального використання бюджетних коштів у процесі управління державними фінансами.

Основна частина. Аналіз звітів Рахункової палати свідчить про перманентний і системний характер бюджетних порушень, серед яких найбільш поширеними є: використання бюджетних коштів без законодавчих підстав, втрати внаслідок неефективних управлінських рішень, нецільове або нерезультативне використання кредитних ресурсів, незаконне збільшення дотацій, порушення строків подання звітності, а також низький рівень бухгалтерського обліку. Ці порушення є свідченням не тільки недосконалості діючої системи державного фінансового контролю, а й безвідповідального ставлення багатьох розпорядників бюджетних коштів. До того ж існує низка глибинних проблем, як-от: недостатня розробка термінології та ключових понять у сфері фінансового контролю; суперечливе законодавство, що дає змогу по-різному трактувати фінансові операції; безсистемність у структурі органів контролю, які часто дублюють функції одне одного. Серед них – Рахункова палата, Міністерство фінансів, Державна казначейська служба, податкова та митна служби, НБУ, Пенсійний фонд тощо. Через це система залишається неефективною, неповороткою та слабко координованою [1].

Державний контроль – це організований захід, спрямований на дослідження, аналіз і регулювання фінансово-господарської діяльності державних органів, корпорацій та інших комерційних структур з метою забезпечення дотримання вимог законодавства, економічних нормативів і чинних принципів. Державний контроль зазвичай здійснюється через спеціалізовані установи, які мають повноваження проводити розслідування, аудит, моніторинг і регулювання відповідно до встановлених процедур та правил [2].

Спостерігається слабка взаємодія між контролюючими органами та правоохоронними і судовими інстанціями. Це проявляється у зволіканні з розглядом справ, ухилянні від відповідальності порушників. Часто штрафи є значно меншими за завдані державі збитки. Усе це підкреслює нагальну потребу в реформуванні державного фінансового контролю.

Отже, основною метою діяльності державного фінансового контролю є забезпечення попередження та недопущення фінансово-бюджетних порушень. Далі будуть представлені основні проблеми державного фінансового контролю в Україні та можливі перспективи їх вирішення:

1. Недосконалість нормативно-правового забезпечення діяльності суб'єктів контролю. Можливе вирішення – створення єдиного правового поля розвитку системи державного фінансового контролю та законодавче закріплення за його суб'єктами відповідних функцій [3].

2. Відсутність єдиної інформаційної системи контролю. Можливе вирішення – створити єдину інформаційну базу, тобто зробити систематичний обмін інформацією між усіма фінансовими і контролюючими органами [3].

3. Незадовільне реагування правоохоронних органів у випадках фінансових порушень. Можливе вирішення – розробити єдиний Кодекс відповідальності розпорядників коштів за скоєні правопорушення [3].

З огляду на вищезгадану інформацію вирішення основних проблем має сприяти подальшому розвитку, підвищенню ефективності державного фінансового контролю в Україні.

Висновки. Отже, розвиток державного фінансового контролю є важливою передумовою ефективного управління державними фінансами. Вирішення ключових проблем у цій сфері, зокрема вдосконалення законодавчої бази, боротьба з корупцією, підвищення рівня цифровізації та професійної підготовки кадрів, сприятиме прозорості та ефективності державного управління. Успішна реалізація реформ у цій сфері дасть змогу підвищити рівень фінансової дисципліни, забезпечити раціональне використання бюджетних коштів та сприятиме економічному розвитку країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Виговська Н. Г., Заклевська А. О., Кулак Є. О. Проблеми державного фінансового контролю в Україні. *Державний університет «Житомирська політехніка»*. 2021. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/296.pdf> (дата звернення: 27.04.2025).
2. Бондарець А. Розвиток державного фінансового контролю в Україні: кваліфікаційна робота. 2024. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/15643/1/Bondarets_AV_KR_072_2024.pdf (дата звернення: 27.04.2025).
3. Бондареко О. О., Аксьонова А. Е. Перспективи та проблеми розвитку державного фінансового контролю в Україні. *Розвиток Європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти*. 2017. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/17705/1/147.pdf> (дата звернення: 27.04.2025).
4. Звіти. *Рахункова палата*. URL: <https://rp.gov.ua/FinControl/FinReports/> (дата звернення: 27.04.2025).

Волкова В. В.

канд. екон. наук, доцент

кафедри фінансів і банківської справи

Донецького національного університету імені Василя Стуса

Дудник М. І.

бакалаврант ОП «Міжнародний бізнес. Бізнес-переклад»

Донецького національного університету імені Василя Стуса

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНОЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Вступ. Сучасна податкова система України відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності держави, особливо в умовах повоєнної відбудови та економічних трансформацій. Водночас вона стикається з низкою викликів, які впливають на ефективність адміністрування податків, розвиток підприємництва та наповнення бюджету.

Мета роботи – проаналізувати основні проблеми функціонування податкової системи України у повоєнний період, визначити їх вплив на економіку та запропонувати напрями реформування для підвищення її ефективності.

Основна частина. Однією з найгостріших проблем сучасної податкової системи України є її нестабільність і часті зміни до податкового законодавства.